

Віола ТАРАСЮК

здобувачка освітньо-професійної програми
«Публічне управління та адміністрування», ЗУНУ
Науковий керівник – Лідія КРУП'ЯК, канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу
Західноукраїнського національного університету

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ

Повномасштабна війна стала каталізатором глибоких змін у системі публічного управління України. Традиційні моделі управління виявилися недостатньо ефективними у надзвичайних умовах, що зумовило необхідність модернізації управлінських механізмів та впровадження нових підходів до організації публічного адміністрування. Органи державної влади та місцевого самоврядування були змушені оперативно адаптувати свою діяльність до кризових умов, забезпечуючи безперервність управлінських процесів, координацію дій та захист населення.

Проблематика розвитку публічного управління в умовах війни досліджується багатьма сучасними науковцями. Зокрема, В. Круглов, у своїй праці [2] аналізує моделі ефективного публічного управління в умовах воєнного стану та наголошує на необхідності поєднання цифрової трансформації, кризового менеджменту й цивільно-військової взаємодії. Автор С. Бичков [1] акцентує увагу на інституційній трансформації механізмів антикризового управління територіями та необхідності розвитку адаптивних і мережевих моделей управління. Дослідник А. Кучук [3] розглядає реформування публічного управління крізь призму аксіологічних змін та адаптації адміністративних органів до умов воєнного часу.

Війна суттєво змінила підходи до організації публічного управління в Україні. В умовах постійних безпекових загроз ключовими характеристиками системи управління стали оперативність, адаптивність та здатність до швидкого прийняття рішень. Водночас відбулося посилення централізації управлінських процесів, що дозволило забезпечити координацію між органами державної влади, військовими адміністраціями та місцевим самоврядуванням [1]. Сучасна система публічного управління дедалі

більше орієнтується на моделі кризового менеджменту, що передбачають швидке реагування на загрози та мінімізацію ризиків для населення й державної інфраструктури. У цих умовах особливого значення набуває стратегічне планування та прогнозування можливих кризових ситуацій.

Однією з провідних тенденцій розвитку публічного управління є активна цифровізація державних процесів. В умовах війни цифрові технології забезпечили можливість безперервного надання адміністративних послуг, координації діяльності органів влади та взаємодії з громадянами. Електронне урядування стало важливим інструментом підвищення ефективності державного управління та забезпечення прозорості управлінських рішень [2]. Цифровізація також сприяє зменшенню бюрократичних процедур, пришвидшенню документообігу та покращенню комунікації між державою та суспільством. В умовах воєнного стану це має важливе значення для забезпечення стійкості державного управління.

Війна продемонструвала важливу роль територіальних громад у забезпеченні життєдіяльності населення. Органи місцевого самоврядування виконують функції координації гуманітарної допомоги, організації евакуації населення, підтримки внутрішньо переміщених осіб та відновлення інфраструктури. У зв'язку з цим відбувається трансформація механізмів взаємодії між центральною владою та місцевими громадами [1]. Попри посилення централізації в умовах війни, місцеве самоврядування зберігає важливу роль у системі публічного управління. Сучасною тенденцією є поєднання централізованого управління безпековими процесами із децентралізацією соціально-економічних функцій.

В умовах війни особливого значення набуває ефективна комунікаційна політика органів державної влади. Відкритість інформації, оперативне інформування населення та протидія дезінформації стали важливими складовими діяльності органів публічного управління. Крім того, сучасне публічне управління характеризується посиленням взаємодії держави з громадянським суспільством, волонтерськими організаціями та міжнародними партнерами. Така співпраця сприяє підвищенню ефективності реалізації державної політики та забезпечує швидке реагування на гуманітарні й соціальні виклики.

Однією з ключових тенденцій розвитку публічного управління є формування стійких та адаптивних інституцій. В умовах війни державні органи повинні функціонувати навіть за наявності постійних ризиків і надзвичайних обставин. Це потребує впровадження нових моделей управління, заснованих на принципах гнучкості, координації та швидкої адаптації до змін зовнішнього середовища. Сучасні підходи до публічного управління передбачають розвиток стійкого управління, здатного ефективно функціонувати в кризових умовах та забезпечувати стабільність держави.

Отже, сучасні тенденції розвитку публічного управління в умовах війни характеризуються трансформацією традиційних моделей державного управління, цифровізацією управлінських процесів, посиленням кризового менеджменту та розвитком взаємодії між державою і громадянським суспільством. Війна стала катализатором модернізації системи публічного управління та сприяла формуванню нових підходів до організації діяльності органів влади. Ефективність публічного управління в сучасних умовах значною мірою залежить від здатності державних інституцій адаптуватися до кризових викликів, забезпечувати стійкість системи управління та реалізовувати стратегічні напрями розвитку держави. Подальші дослідження мають бути спрямовані на вдосконалення механізмів антикризового управління та вивчення міжнародного досвіду публічного врядування в умовах війни.

Список використаних джерел:

1. Бичков С. Інституційна трансформація механізмів публічного антикризового управління територіями в умовах воєнної загрози. *Економічний простір*. 2025. № 206. С. 17–21. DOI: 10.30838/EP.206.17-21.
2. Круглов В. Моделі ефективного публічного управління в умовах воєнного стану. *Публічне управління: концепції, парадигма, розвиток, удосконалення*. 2024. № 10. С. 64–73. DOI: 10.31470/2786-6246-2024-10-64-73.
3. Кучук А. М. Реформування публічного управління в умовах воєнного часу: аксіологічний аспект. Проблеми сучасних трансформацій. *Серія: право, публічне управління та адміністрування*. 2024. № 12. DOI: 10.54929/2786-5746-2024-12-02-09.